

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 14.

V četrtek 6. maliga travna 1854.

Tečaj VII.

Od terpljenja Kristusoviga.

Zalujte vse stvari.
Oh groza se godi!
Zveličar vsih ljudi
Prestrašno tam terpi.

V britkosti je vtopljen.
Krivičnim prepušen.
Kervavo raztepen.
In s ternjem razhoden.

Pred sodbo je peljan.
V sramotno smert izdan.
In poln bolečih ran
Se nese križ strašan.

Na križu tam visi.
Preliha drago kri.
V težavah oslabi
In grenko smert stori.

Premili Jezus! vem,
Le greh je kriv nad tem;
Te ljubim pred vsem,
Se grehu odpovem.

H.

Nečisti grešnik več del na duši popolnoma oslepi in se ravno zato postavi v nar več nevarnost večnega pogubljenja.

Veči del pridejo ob vero in pamet in oslepe popolnoma na duši vsi tisti, kateri so vdani svojimu mesenimu poželenju, podverženi nečistimu grehu. Naukam sv. evangelija ne verjeti ali pa vero zgubiti je vse eno. Kakor je prelomovavec vsih zapoved, kdor le eno Božjo zapoved radovoljno prelomi: ravno tako je zaničevavec vsiga s. evangelija, kdor le ene njegovih resnic ne verjame. Kdo pa manj verjame sv. evangeliju, in kdo po tim takim bolj zataji svojo kersansko vero, kakor nečisti grešniki? Ti posebno ne jenjajo svoje vesti s tim tolažiti, de pravijo: „Grešil sim, in kaj se mi je hudiga zgodilo? Bog se gotovo ne bo maševal, ker je veliko njegovo usmiljenje!“ Zakaj govore tako? Zato, ker ne verjamejo, de je Bog maševavec vsiga hudiga, če ravno poterpežljiv maševavec, de bo njegova jeza naglo prišla in jih bo razdjal ob času maševanja. Komu se sme manj kakor nečistimu grešniku govoriti od lastniga zatajenja, od zatajenja ali premagovanja grešniga nagnjenja in poželenja, zato, ker noče verjeti, de nebesko kraljestvo res silo terpi, de je pot v nebesa ozka, ternjeva, bodeča, tista pa široka, ki on hodi po nji, in de tista prav na ravnost v pogubljenje pelje? Kdo bolj zaničuje, kar se mu reče od pekla in večniga terpljenja kakor nečisti grešnik, zato, ker ne verjame, de je ravno tako velika tudi Božja pravica kakor njegova dobrota, in de tedaj mora ravno tako grešniku naložiti večno terpljenje kakor pravičnimu večno veselje? In zakaj ne verjamejo teh in toliko družih tacih resnic? Zato ne, ker so njih poželenju nasproti, ker prepovedujejo njih dela, ktere so jim pa preprijetne, preljuje, de bi

jih hotli zapustiti. In če je ravno grozno nes pametno misliti, de je Božja pravica jenjala ostra in strašna biti zato, ker so oni zgubili njē strah, ali de je začela pot v nebesa biti zlozna, široka, mehka zato, ker oni hočejo tako imeti, in de je pekel jenjal biti in njegov ogenj pogasnil zato, ker ga oni ne verjamejo: take grozno neumne misli so vender le njih edino upanje, njih edina tolažba. Lejte, kako oslepi človeka nečistost in ga pripravi v nar neumniši misli, ktere zadenejo prihodnje življenje!

Če pa vender njegova pamet se kaj vidi, še kaj veruje in se še kaj Boga boji, stori moč njegoviga poželenja, de pozabi vse take strašne resnice, in se sili, jih pozabiti, de bi mu v njegovim grešnim veselji nepokoja ne delale ali ga od njegove široke poti ne odvernile. Kaj storita tista dva nesramna starca, ki sta hotla zapeljati nedolžno Suzano, sodnika v Izraelu, ki skleneta toliko hudobijo, pa imata vender še vero, vesta, de je Bog pravičen, in ju zato čaka ostra sodba? Ona preverneta svoj um, pravi sv. pismo, in obrneta v tla svoje oči, de bi neba Božjiga prebivališa ne vidila, in bi ne bila tako prisiljena, se spomniti njegove pravične sodbe. Tako obračajo tudi še dan današnji vsi nečistniki, ki imajo še kaj vere, svoje oči proč od nebes, de pozabijo in se silijo pozabiti Boga, de se ne spomnijo svoje duše, prihodnje sodbe, strašne večnosti, de bi se mogli brez strahu valjati po blatu te tako strašne pregrehe. In ta prisiljena pozabljivost je pri silo veliko kristjanih ravno tako kriva njih razuzdanja ali njih večne nesreče, kakor pri družih njih nezapodljiva slepota; in obe, taka slepota in pozabljivost, ste krive, de se tega greha navadijo in ga več ne zapusté, tedaj krive njih večniga pogubljenja. Zakaj če se ga bolj navadijo, toliko manj hočejo kaj slišati od prave pokore. Živinski človek, pravi sv. Pavel, ne posluša, ne razumé, kar je Božjiga; skrito je pred njegovimi očmi, kar je k njegovimu miru, k njegovimu zveličanju, in ne bo jih zapustil svojih hudobij!

Edina pot k pokori so resnice naše sv. vere, ktere prestrašijo grešnika, zbudé iz njegoviga tako nevarniga spanja in s skerbjo za večnost napolnijo; kako bodo tedaj nečistniki omečeni k pokori, ker tacih strašnih resnic ali clo ne verjamejo, zaničujejo, ali jih v nemar pusté, svoje oči od njih obračajo, si jih iz glave izbijajo, se silijo jih pozabiti? Jest poznam Efrajma, govori Bog po preroku Ozeji, in Izrael ni skrit pred menoj; zastonj bi bilo vse opominjevanje, svarjenje, vabljenje in zaganje, zakaj nečisti duh je med njimi, in ne bojo ne mislili na to, de bi se vernili k svojimu Bogu. Ni ga te-

daj opominjevanja tako ljubeznjiviga, prijazniga in miliga, de bi jih omečilo, ne tako strasniga, de bi se zbal in pokoro delali.

Ali kaj je treba tako deleč iskati zgledov? Vi sami ste priča tega, kako malo namreč premorete resnice s. vere pri nečistih grešnikih; vi, kateri ste tako nesrečni, de ste podverženi tej hudobi. Koliko pač že niste slišali čez to pregreho s prizniti in v spovednicah? Kolikrat so vas peljali Božji namestniki v mislih na pokopališe in vam živo popisali in kakor s perstami kazali, kakšen konec ima vsa telesna lepota, ktera vas toliko slepi in zapeljuje; kako je zadnjič ni družiga kakor gnusoba, smrad, kup červov, prah in pepel. Glej tukaj, so vam rekli, v kaj se tako zatelebaš! Glej, kaj je tisto, ki bolj ljubiš kakor Boga, bolj kakor svojo neumerjočo duso! Pa to še ni vse, so vam rekli: na dan sodbe bodo odkrite pred vsim svetom vse tiste nesramnosti, ki jih solnce ni razodelo; bojo govorili, pričali zoper vas vsi tisti kraji, vsi tisti kotje, ki so bili priče vaših ostudnih del, in od silne sramote, ki je ne bote mogli prenesti, bote vpili: Gore, padite na nas, in hribje, pokrite nas! So vas peljali na kraj pekla, in vam kazali toliko morebiti manj kakor vi nečistih grešnikov pokopanih v plamenu večniga ognja. Pomisli! pomisli! so vam klicali, kam te bo pripeljalo tvoje razuzdanje! Glej, to te čaka, če ne odstopiš od svojih pregreh! Ali te ni groza, ko se ti reče, de bo tukaj tvoje večno stanovanje? ali de boš mogel vso brezkončno večnost prebivati tukaj v strašnim ognji? Poslušaj! poslušaj! kako se preklinjajo tukaj tudi tisti, kateri so se na svetu kakor svoje življenje ljubili, bili pripravljeni umreti eden za družiga. Te in druge take resnice so vam oznanovali, resnice, ktere bi zamogle tudi skale zdrobiti, in koliko so pomagale, koliko opravile pri vas? Nedolžne čiste serca so trepetale; vi pa ste ostali, kakoršni ste bili, in kar ste bili!

Glejte tukaj in spoznajte, v kakšno nevarnost večne smerti postavi nečistost grešnika! Vam nedolžnim govorim, kateri še niste svojih kolen pripognili pred tem tako neusmiljenim, pa vendar povsod tolikanj ljubljenim malikom, ali vam, ki se vsaj še kaj Boga bojte, še kaj verjamete njegovi besedi! Le zastoj bi bilo tiste opominjati, ki jim je nečistost že zavezala njih oči, jih oslepila, ob vero in pamet pripravila: ne sicer kakor bi jim ne bilo več mogoče pokore storiti, svojih hudih navad zapustiti, svojiga življenja poboljšati; s postam in molitvijo se da pregnati vsak tudi nar terdovratniš nečisti duh. Ko bi si hotli silo storiti, priložnost zapustiti, nevarnosti se ogibati, bi se z Božjo pomočjo, ktero bi gotovo zadobili, ko bi le v resnici Boga zanjo prosili, lahko poboljšali; ali vsiga tega nočejo nič slišati, ali če tudi slišijo, nič storiti, in to je, kar jih bo pogubilo; to bo storilo, de bodo ostali in umerli v svoji hudobi. Vas tedaj, kateri se še Boga bojite, opominjam, prosim, zarotim pri dragi kervi Jezusa Kristusa, v kateri so bile oprane in posvečene vaše duše, varujte se te pregrehe bolj kakor strupenih kač, bolj kakor gadov in modrasov: in če ste se morebiti po nesreči že omažeževali z njo, vas pa vendar vest peče zato in vam ne da pokoja: zapustite to hudobijo, nikar ne odkladajte, kar dans nočete, jutri že morebiti ne bote mogli! Zapustite jo, če vam je vendar še kaj ležeče na vaši časni in večni sreči! Skerbite tedaj, de bodo čiste vaše serca, de bote mogli uživati mir in pokoj serca, biti srečni tukaj časno in tam večno!

S v. P a v l i n,

Oglejski patriarh, apostelj slovenskiga naroda.

(Po Bolandistih m. januarja xv. l. str. 713.)

Sr. Parlin, rojen v Forojulii ali Starim mestu (Cividale), je bil med Oglejskimi škofi in patriarhi pet in trideseti po znani versti. Zavoljo pobožnosti njegoviga življenja in zavoljo učenosti njegove mu je l. 776 na Oglejski stol pomagal Karl Veliki, kterimu je bil posebno drag, toliko de ga je za mnoge važne opravila privzemal, in de mu je tudi mnogo darov podelil zase in za Oglejsko cerkev.

Bolandisti njegovo življenje tako razlagajo:

1. *Učenost sr. Parlina*. Karl Veliki je njegovo modrost in učenost mnogokrat rabiti vedil pri svojih važnih opravilih, ne samo v Italii, ampak tudi v Francii in Nemcih. Zavoljo dobrih služeb, ktere mu je Pavlin opravil, mu je Karl že l. 773 podelil posestvo, ktero je popred imel neki Valdar, kar se sprevidi iz pisma tega slovečiga vladarja iz tistiga leta. V tistem pismu je Pavlin imenovan *učenik slovniske vednosti* (artis grammaticae magister), kar je takrat več pomenilo, kakor samo sklanjanje in pregibanje besed. V posebni prijaznosti je bil zvedeni mož z učenim *Alkuinom*, kteri je bil na Karlnovim dvoru srednik vsiga višjiga duhovniga omikovanja. Od té prijaznosti pričuje med drugim beseda 62. Alkuinoviga lista, kjer kliče „Pavlinovo ime prelubeznjivo“; tudi izrek njegove 214. pesmi od nje lepo pripoveduje:

„O Pavlin, ki si Oče, pastir, patriarh, ki si mašnik; Mojiga duha si del nar boljši, si del mi življenja.“

Tudi *cerkrene pesmi* je Pavlin znal skladati, kakor priča Valafriid Strabo (de reb. eccl. c. 25.): „Pravijo namreč, de Pavlin, Forojuljski patriarh, je večkrat in zlasti v tihih mašah okrog darovanja svetih reči pesmi privzemal, ktere so drugi zložili, ali pa on sam“. Njegovo učenost v nebeških resnicah in cerkvenih rečeh pa svetlo priča vse to, kar je zoper krivoverce v bukvah pisal, ali pa v zbornih govorih.

2. *Posebna pobožnost sr. Parlina in gorečnost za molitev*. Znamnje njegove pobožnosti je že to, kar je spredej povedano od svetih pesem, ktere je rad skladal in prepeval. *Alkuin* je imel veliko zaupanje do njegove molitve, in toraj se mu je tudi priserčno priporočal za priprošnjo; med drugim pravi v 214. pesmi:

„Spomni Albina se tam, ko stojiš pred svetim altarjem, Kadar se kapljice solz ti pretakajo sladko z oblija; Prosi: O Bog! le se usmili priserčeniga našga prijatla. In dobrotljivo mu pač prizanesi pregrehe njegove. De s svetniki te smel bo zmiranje čase hvaliti.“

V 92. listu zopet *Alkuin* piše *Eriku*, forojuljskemu vojvodu, „de za njegov dušni blagor nikakor ni v skerbi, ampak mu srečo voši, ker ima Pavlina srednika za večno zveličanje“. Ferrari (in Catalogo Sanctorum Italiae) verh tega piše, de sredi svojih obilnih opravil sveti patriarh nič ni odnehal od *ojstrosti širjenja*, ker je poste, čuvanja, pobožne premišljevanja in druge duhovne vaje vedno zvesto opravljal. Tudi so pričali stari spominki Oglejske cerkve, de je bil Pavlin v življenji in smerti s čudeši poveličan.

3. *Oznanovanje Božje besede, razširjanje s. vere*. Kako unet oznanovavec s. evangelija de je bil Pavlin, pové *Alkuin* v 113. listu: „Ti si kakor petelin (kteri namreč spijoče budi) v oznanovanji besede Božje. Tvoj jezik nebo odpira in zapira; odpira ga nar pred po gorečnosti v oznanovanji

nebeških resnic“. Ferrari iz starih spominkov uči, de je Pavlin po evangelijskim oznanovanji *gorotanske ljudstva in sosednje narode k Kristusovi veri pripeljal*. Ali je tudi *Obram* (Avaram) Kristusovo vero oznanoval, ni gotovo; de je bil na Karlina Veličiga dvoru kot nar bolj pripraven v to delo spoznan in tudi odločen, se lahko sodi iz 112. Alkuinoviga lista, kjer se najdejo te besede: „Ti, sveti Oče, iz tvojiga serca studenec življenja izvira, v tvojim sercu on (Bog) prebiva, kateri nam je v tolažbo našiga upanja obljubo dal in po kteriga moči in milosti se je častita zmaga nad Oberskim narodom dosegla, tako de njegovi poslanca pri kralju mirno podložnost in kersansko vero obetajo. Ako je to res, kateri Božji služabnik bi se smel toliko pobožnemu in hvale vrednemu delu odtegovati, de bi se razdajalo nemilo divjanje hudičev, in de bi rastla služba Gospoda Jezusa Kristusa? Pa mnogoterih oči se ozirajo v te, predobri Oče, kaj de bo tvoja častitljiva svetost blagovolila storiti“.

To je gotovo, de je bil Pavlin s kraljevičem Pipinam in vojvodom Erikam že pred v oberski vojski, namreč v l. 791; Karl Velički sam hvali v listu do kraljice Fastrade djanje patriarha Pavlina, kateri je kakor duhovni pastir brez dvoma več delal z mečem Božje besede, kakor z mečem kervaviga boja. Če Pavlin potem med Obri ni toliko delal, in je več za Solnograške škofe opraviti ostalo, nad tem je mogla biti vzrok nekaj njegova starost, nekaj pa Feliksova kriva vera in zatiranje cerkve in njenih pastirjev v Italii, kjer se je sveti patriarh za katoliško resnico in cerkveno pravico serčno in krepko vojskoval. Kar pa zadeva oznanovanje sv. evangelija med slovenskim narodom, o tem ni nobeniga dvoma, desiravno se od tega nobene posebnosti ne dopovedujejo. Vender Ferrari še to pristavi, de je bil Pavlin prav željin materiške krone, in desiravno te želje ni dosegel, je vender od divjih narodov veliko nadlog in krivic preterpel. (Ko bi se pač v kterim starim arkivu še kateri starih spominkov našel, ktere je še Ferrari pred seboj imel, tudi od spreobrnitve Slovencev to stran Drave bi se utegnili kaj več izvediti).

4. *Krivoverstra zavračevane, zbori obhajani, bukre na svetlo dane*. V Pavlinovi dobi so bile še nekatere prejšnjih zmot o skrivnosti s. Trojice v spominu, dve pa ste bolj iz noviga na dan stopile; v izhodu je cesar Konstantin V. oživil prepir zastran *izhajanja s. Duha*, v zahodu pa sta spanska škofa *Feliks* in *Elipand* čudno zvezo obeh natur v Božjim Zveličarji po svoje na dvoje delila, in *eniga Kristusa v dva ločila*. Sv. Pavlin je bil tem zmotam nasprot prvi med vojsaki za resnico; njegov glas je pred drugimi veljal v cerkvenih zborih, kateri so bili tiste čase v Nemčii in Italii sklicani; tudi je bil on nar bolj pripraven v spisih zmoto odkriti in resnico bolj zaterditi. On je bil l. 792 pri *Resenskim zboru*, kjer je bil Feliks pervikrat obsojen; ravno tako je prišel v *Frankobrodski zbor* l. 794, kjer je po volji zbranih očetov *bukrice zoper Feliksovo zmoto* do italianskih in spanskih škofov spisal. Potem je l. 796 sam vse škofe svojiga patriarhata v *Forojuljski zbor* sklical; ondi je bila Feliksova kriva vera vnovič zaveržena, in katoliška resnica svetlo razložena s temi besedami: „Enako tistim ne verujemo, kateri v dva sina delijo eniga Kristusa Božjiga Sina, ker si prizadevajo uterditi, de je on po naturi rojen in pa v sina vzet. Ni drugi človekov in drugi Božji Sin, ampak eden in ravno tisti je, Božji in človekov Sin v oboji naturi, Bo-

žji namreč in človeški, pravi Bog in pravi človek, ne vmišljevan Božji Sin, ampak resničen, ne v sina vzet, ampak lasten; zakaj zavoljo človeka, kteriga je nase vzel, nikdar ni bil od Očeta ločen“. V ravno tem zboru je bila zraven starejih zmot tudi tista izhodnih Grekov zaveržena, kateri terdijo, de se sveti Duh samo iz Očeta, ne pa tudi iz Sina izhaja. Učeni mož je zraven tega še novo delo zoper *Feliksa v treh bukreah* spisal; te bukve in drugi njegovi spisi so še ohranjeni, in pričajo vedno od njegove gorečnosti za brambo resnice. (S. Pavlina dela sta že popred na svetlo dala Madrisius in Duchesne med Alkuinovimi deli; vnovič pa jih je z deli sv. Niceta vred na svetlo dal Angelo Mai iz Vatikanske bukvarnice v Rimu 1827).

5. *Prostost in pravica svete cerkve zagoranjana in branjena*. Koliko de je sv. Pavlin pravi red katoliške cerkve terdil in vstanoviti si prizadeval, se lahko sprevidi iz postav, ktere so zbori tistiga časa oznanovali, kjer je sv. patriarh večidel prvi sedež imel. Posebno pa se to spozna iz Forojuljskiga zbora, kateri je zlasti za Oglejski patriarhat veljal, in kjer se najdejo modri in sveti sklepi, kakošna naj bo volitev cerkvenih služabnikov, kakošna življenje duhovnikov, kakošna deržanje z obljubo zvezanih devic, kakošen nastop zakona, in kakošna zvestoba v zakonu. Pavlin je tudi veliko skerbil za blagor svoje cerkve, in Karl Velički mu je mnogotere posestva in pravice v Furlanii, Istrii in Noriški v dar podelil; ta vladar mu je tudi s posebnim pismam poterdil premoženje Oglejske cerkve, samostane, bolnišnice in potnišnice, fare in druge posestva, in prostost od dacije. Sv. Pavlin pa se je tudi potegnil za papeža Leona III., kateri je bil v l. 799 od hudobnezev toliko bit, de je bil v nevarnosti za svoje življenje; patriarh je sklical *zbor v Altinu*, in je nagovoril Karlina Veličiga za maševanje. Ravno tako se je pognal v l. 802 zoper Janeza, Beneškiga vojvoda, kateri je Graškiga patriarha *Janeza* z visociga zida vreči dal, ker je pregrehe mogočnikov oistreje svaril; patriarh je zopet zbor v Altinu vkupaj spravil, Beneškiga vojvoda izobčil iz cerkvene družbe, in cesarja Karlina v maševanje hudobniga dela poklical.

6. *Smert sv. Pavlina*. Sv. Pavlin se je ločil v lepi starosti iz življenja 11. januarja l. 803; njegovo častito truplo se hrani v sloviti korarski cerkvi v Forojulii ali Starim mestu. Alkuin je ta *napis na grob* svojiga zveličaniga prijatla zložil:

„Tukaj Pavlin prečastit svoj pokoj vse čase je našel;
Naj mu ležiše letó bo všeč, ki je Oče prevreden.
Naj ne približa nikdar se sovražnik do tempelja tega,
Naglo de ne razdeli kaj dragih priserčenih prijatlov.
Kterih predrago zavez sam Kristus je sklenil in ljubezni.“
Hicinger.

Iz Hartuma.

*Nekoliko iz pisma, ki ga je pisal rokodellec Janes Klančnik *) visokocastitimu g. J. Volcu, duhovnemu vodniku v Ljubljanski duhovščini.*

To pismo tudi popotvanje obseže. Od pota po pušavi med drugim to le pravi: (V Koroskim) „kamel pričakujemo, proti pušavi pogledujemo, kedaj de kamele pridejo; in kamele pridejo, se na-nje usedemo in veseli proti pušavi jezdarimo čez široke planjave peska mem od solnca osmojenih gorá in

*) Pisavec je samouk v pisanji; tukaj je le kaka reč v pisavi ali pravopisu popravljena. Prepisavec.

slepih voda. *) Ko en čas kamele jahamo, pa še peš malo udarimo in kej zapojemo. Ko se ustavimo, s kamel zlezemo in hitro pospimo; k večerji kličejo; je mraz, de se vsi tresemo. Čudna je pušava: podnevi nas solnce peče, ponoči je pa mraz, de se človek trese“.

„Čudne so kamele: se enkrat napijejo in najedó, pa nas štiri dni nesejo, nič družiga kakor malo dure jedó. Kamele so čudne: kadar se na-nje usedamo, rujovejo in se branijo, mi jih nič ne poslušamo, — koj na-nje se zbašemo. Počasi se prestopajo, še čez seženj dolge stopinje delajo, pa vender hitro gredó, de komaj človek ž njimi vred gre. Zjutraj eno lusino kofeta v se vlijemo; včasih ob enajstih, včasih pa ob treh popoldne kosimo, z večerjo celo na drugi dan pridemo“.

„Stirnajst dni skoz pušavo popotvamo; — med tem ste bile dve nedelji, in praznik Marije. In komaj se je ena rana serca zacelila, se je že druga hujši naredila: komaj osem dni skoz pušavo pridemo, že žalostno novico zvemo, de so g. Kociančič v Hartumu umerli, g. Milharčič pa v Berberu. Mi smo bili tako žalostni, de smo tri dni skorej le molčali. Kvaterni petek popoldne v Berber pridemo. Ko k „Zgodnji Danici“ pridemo, nam en par topov poderejo; pa bi rajši se jokali, kakor pa dobre volje bili, ker g. Milharčiča ni, ki so bili naprot persli, so pa zamerli. Na Danico gremo: Česena hodi Marija, prečista Devica, ljuba naša pomočnica, ti svetla Zgodnja Danica!“

„Kapelica nas je nekoliko razveselila, pa Milharčičeva smert nas je (spet) žalostne storila. Kvaterno nedeljo gremo na široko planjavo na g. M. Milharčiča grob šege mertvih molit. Iz drobnih kamničkov smo križ narejali, zraven smo pa jokali. Pa koga homo zalovali: sej se Ti v nebesih veseliš in tam Boga častiš“.

„Že v nedeljo se proti Hartumu podamo, pa se nič ne veselimo, za to, ko nobeniga vladarja tam gori ne dobimo. Po Nilu od Berbera proti Hartumu gremo, nilske konje in krokodile vidimo. To so gerde, grozno velike zveri. Tudi vidimo veliko piramid. Pri mestu Banaga smo na Sveti večer obstali, iz topov pokali in raketelne spušali. Turki so nas obiskali, gledat persli kapelico (ki je na Zgodnji Danici); in so tri koštrunce nam dali. Vsi naši duhovni so svete maše brali. Turki so bili kapelice gmajitni (?); eden bi bil rad dva fantiča v solo dal, pa sedaj jih ne morejo vzeti“.

„Ko bi se v teh krajih turske oblasti ne bali, bi radi kristjani postali. . . 28. dan (grudna) v Hartum pridemo: grozno nas ljudje gledajo, mi pa žalostni smo, ker Kociančiča živiga več ni. Hruška in otročiči nam naproti pridejo, nas v kapelico spremijo: v kapelici Bogu in Marii čast in hvalo damo, de srečno v Hartum pridemo“.

„V Kociančičevo stanico gremo; tu pregledujemo bukve, table in vse sorte orodje: gospoda pa ni! — to nam tlači solze iz oči. Potlej po lepim vertu gremo, nekoliko svojo žalost potolažimo; le-mone, grozdje, fige in drugo vse sorte zrelo sadje vidimo. Tu se nam lepó zdí; — so rekli g. provikar: To je — ravno kakor paradiž, le varujte, de ne bote iz njega izgnani, kakor Adam. Tudi grem na grob gosp. Kociančiča in zmolim kake očenaše.

*) Slepe vode (Wasserspielungen), ki je viditi, de bi hile vode, pa niso vode, kakor tudi slepe line imenujemo, ki so le na videz.

Prepisavec.

Tudi imam naročene pozdravila. Presveta Trojica in Maria Devica naj te v nebesih pozdravijo, de se v nebesih z vsimi svetniki vekomaj veselíš“.

„Ljubi Evropejci . . vsi ljubi Slovenci! pozdravljenje Vam pošljem čez polje in goré, pušave in dežele, kraljestva in morje, mesta in vasi . . . vsakimu posebej se za en očenaš perporočim, Vam vsem srečo in zdravje vošim; nikar ne pozabite za nas vedno moliti. . . .“

Ogled po Slovenskim.

Iz Sloveno-graške doline na Štajarskim, 30. marca. Ljuba Danica! tudi nam došla je sreča po širokim svetu slovečiga misionarja in prečastitiga škofa gosp. Fr. Baraga viditi in govoriti z njimi. Včerej ravno o poldne so se po pošti iz Celja pripeljali v Sloveno-gradce, popotujejo v Šent-Andrej, kakor si v poslednjim listu naznanila. Prečastiti gosp. opat M. Vodušek so jih spremljali, ki so nam že pred ta dan sporočili, a kom pridejo, in so nam na pošti postno kosilo (bila je sredo) napovedati veléti. Bili bi jih duhovniki slovesno sprejeli, tode nenadama so se celo uro pred pripeljali, kakor sicer navadno pošta dojde. Ko tedaj mi eden za drugim v mesto dospemo, so že (v zgornji posebni) stanici pri kosilu sedeli. Pa zvedši, da duhovni dohajamo, so nas koj gor k sebi poklicali in se ponižno poklonivšim rekli se usesti okoli Njih. Bilo nas je 8 duhovnikov in pred nami gospod dekan in častiti korar T. Koren. Nad celo uro smo bili tako srečni okoli milostiviga škofa sedeti in mnogo mičniga od daljnih Indianov in Njih pretekliga življenja in terpljenja slišati. Res jih je gola pohlevnost in iskrena pobožnost. Po kosilu so na našo ponižno prošnjo vsem nam in sklicanim domačim sv. blagoslov podelili. Pred hišo in po mestu je pa že mnogo ljudstva željno čakalo preslavniga moža viditi, in ko milostivi škof iz veže stopijo, vse poklekne, in na obe strani jim sv. blagoslov podelijo. Na to so jo z gosp. opatom dalje odrinili v Travberg, kamor so jim naš milostivi knez in škof že nek svojo kočijo doposlali, jih v Šent-Andrej dopeljati. — Poštnar g. Goll pravi, da še svoj živi dan tako sloveč. in imenitniga gosta ni imel, in hvala mu gre, da jim je, kar se je v tej naglosti dalo, prav lepo in dostojno postregel.

Angel Božji jih spremlja po vseh njih potih, in Bog jih še dolgo dolgo ohrani v razširjanje svojiga kraljestva na zemlji in v veselje in čast slovenskiga naroda, kterimu kot preslaven rojak na veke v spominu ostanejo. Fiat!

Oliban.

Solnograški cerkv. list je naznanil dopis iz Rima 7. sušca, v kterim se here, de so sv. Oče od slavniga misionarja, škofa in apost. namestnika Fr. Baraga z veseljem sprejeli: prvo slovnico in prvi slovar Očipvo — Indijanskiga jezika, in de so za Božjo čast vsi uneti milostivi g. škof prvo postno nedeljo nemške pridigovali. Praviga aposteljna kaže njih živa vera, ljubeznjiva odkritoserčnost, lepa ponižnost, goreča pobožnost, čudovita krotkost in poterpežljivost, sveta ubožnost, serčno oznanovanje besede Božje.

Premembe duhovšine.

V Ljubljanski škofii. Gosp. Ant. Kašman, vikar na Črnučah, je dovoljenje dosegel v pokoj se podati. Namesto bo-lehniga g. Jak. Indiharja, kaplana v Šmartnim pri Liti, pride g. L. Bernik, in na njegovo mesto v Radolico začasno g. Jan. Sajovic, novoposvečeni mašnik.

V Goriski viši škofii. G. Jan. Nanut, dosadajni fajmošter v Muskli, je prestavljen za fajmoštra v Šent-Kocianško faro v Lahih. — V Kaprivi je postavljen za administratorja gosp. Ant. Markolini, duhoven v pokoji. — Administrator na Placuti, v predmestji Goriskim, je tamošnji kooperator g. Jož. Marusič.